

Research Paper

The Factors Affecting The Performance of Neighborhood Emergency Response Volunteers (*Davam* Groups) in Tehran, Iran

*Saeed Kabiri¹ , Javad Maddahi² , Mousa Anbari³ , Hossein Heidari¹ , Ali Nasiri^{4, 6} , Amin Nazari⁵, Shahin Mozaffari⁶ , Amir Ranginkaman⁶

1. Department of Sociology, Institute for Humanities and Social Studies, ACECR, Tehran, Iran.
2. Department of Family Studies, Institute for Humanities and Social Studies, ACECR, Tehran, Iran.
3. Department of Social Development, Faculty of Social Sciences, University of Tehran, Tehran, Iran.
4. Department of Health in Disasters and Passive Defense, School of Public Health, Baqiyatallah University of Medical Sciences, Tehran, Iran.
5. Tehran Urban Research and Planning Center (TURPC), Tehran, Iran.
6. Tehran Disaster Mitigation and Management Organization (TDMMO), Tehran, Iran.

Citation Kabiri, A., Maddahi, J., Anbari, M., Heidari, H., Nasiri, A., & Nazari, A., (2024). [The Factors Affecting of The Performance of Neighborhood Emergency Response Volunteers (*Davam* Groups) in Tehran, Iran (Persian)]. *Disaster Prevention and Management Knowledge*, 14(3):258-273. <https://doi.org/10.32598/DMKP.14.3.855.1>

 <https://doi.org/10.32598/DMKP.14.3.855.1>

ABSTRACT

Background and objective The world have witnessed the increase in natural disasters. Which requires the active participation of people in their management. The participation of neighborhood emergency response groups is one of the ways to strengthen participatory crisis management at the neighborhood level. This research aims to investigate the factors affecting the performance of neighborhood emergency response volunteers (DAVAM groups) in Tehran, Iran.

Method This is a descriptive-correlational quantitative survey. The study population consists of the members of DAVAM groups from all 22 districts of Tehran. A convenience sampling method was used for recruiting 395 participants. The data collection tool was a researcher-made questionnaire measuring different performance dimensions in DAVAM groups. After excluding incomplete questionnaires, the data of 380 volunteers were used for analysis. The data analysis was done using path analysis.

Results Group stability and perpetuation ($\beta=0.326$), satisfaction with membership in the group ($\beta=0.226$), and commitment to the group ($\beta=0.214$) had a significant direct effect on group loyalty. Also, group stability and perpetuation ($\beta=0.623$) and satisfaction with membership in the group ($\beta=0.137$) had a significant direct effect on commitment to the group. Group stability and perpetuation ($\beta=0.630$) had a significant direct effect on satisfaction with membership in the group. Moreover, group stability and perpetuation ($\beta=0.295$) and satisfaction with membership in the group ($\beta=0.029$) had a significant indirect effect on group loyalty. Also, group stability and perpetuation ($\beta=0.087$) had a significant indirect effect on commitment to the group. Etiology of dropout from the group ($\beta=0.220$), satisfaction with membership in the group ($\beta=0.312$) and commitment to the group ($\beta=0.334$) had a significant direct effect on group loyalty. Also, etiology of dropout from the group ($\beta=0.176$) and satisfaction with membership in the group ($\beta=0.485$) had a significant effect on commitment to the group. Etiology of dropout from the group ($\beta=0.256$) had a significant direct effect on satisfaction with membership in the group. Moreover, etiology of dropout from the group ($\beta=0.180$) and satisfaction with membership in the group ($\beta=0.162$) had a significant indirect effect on group loyalty. Also, etiology of dropout from the group ($\beta=0.124$) had a significant indirect effect on commitment to the group.

Conclusion Active participation in DAVAM groups is affected by psychological, interpersonal, and organizational factors. When volunteers perceive a strong sense of in-group identity in these groups, they may show higher levels of commitment, satisfaction, and loyalty. On the other hand, effective leadership that strengthens the out-group identity can minimize the volunteers' internal conflicts and positively affect their commitment and satisfaction.

Keywords Neighborhood emergency response team, Membership, Loyalty, Commitment, Satisfaction

Article Info:

Received: 21 May 2024

Accepted: 17 Sep 2024

Available Online: 01 Oct 2024

* Corresponding Author:

Saeed Kabiri, Assistant Professor.

Address: Department of Sociology, Institute for Humanities and Social Studies, ACECR, Tehran, Iran.

Tel: +98 (990) 3127734

E-mail: S.kabiri89@gmail.com

Copyright © 2024 The Author(s) by "authors retain the copyright and full publishing rights"

This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC-BY-NC: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/legalcode.en>), which permits use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited and is not used for commercial purposes.

Extended Abstract

Introduction

The world have witnessed the increase in natural disasters, which requires the active participation of people in their management. Local communities play an important role in building flexibility and resilience in effective natural disaster management. The neighborhood emergency response teams (NERTs) are not only essential for urban crisis management institutions, but also important in crisis management policy. Evaluating the performance of these groups is one of the challenges in urban crisis management.

Regarding the voluntary participation of citizens in the management of natural disasters, there are various theories and models such as the expectancy-value theory, social exchange theory, social identity theory and social capital theory. In short, the expectancy-value theory emphasizes the importance of citizens' understanding of their participation as a meaningful and effective action. Complementing this perspective, the social exchange theory suggests that when individuals anticipate mutual benefits in participatory actions such as voluntary urban crisis management activities with benefits such as social approval, networking, or a sense of belonging, their participation in crisis management activities will increase. On the other hand, the social identity theory deals with the psychological aspects of participation and how people come to see themselves as a group member. Finally, the social capital theory provides insights into the aggregate of resources, including time, skills, and expertise, for voluntarily participation during natural disasters. Using these theories, this study aims to explore the motivational factors that cause citizens to voluntarily participate in natural disaster management and contribute to the resilience of NERTs. We also measure the performance of neighborhood emergency response volunteers (DAVAM groups) in Tehran, Iran.

Methods

This is descriptive-correlational quantitative survey. The study population consists of the members of DAVAM groups from all 22 districts of Tehran. A convenience sampling method was used for recruiting participants. The sample size using G*power software, version 3.1.9.7 was determined 328. By considering a 20% sample dropout, it increased to 395. The data collection tool was a researcher-made questionnaire measuring different performance dimensions in DAVAM groups. After exclud-

ing incomplete questionnaires, the data of 380 volunteers were used for analysis. The data analysis was done using path analysis.

Results

The findings showed that group stability and perpetuation ($\beta=0.326$), satisfaction with membership in the group ($\beta=0.226$) and commitment to the group ($\beta=0.214$) had a significant direct effect on group loyalty. Also, group stability and perpetuation ($\beta=0.623$) and satisfaction with membership in the group ($\beta=0.137$) had a significant direct effect on commitment to the group. Group stability and perpetuation ($\beta=0.630$) had a significant direct effect on satisfaction with membership in the group. Moreover, group stability and perpetuation ($\beta=0.295$) and satisfaction with membership in the group ($\beta=0.029$) had a significant indirect effect on group loyalty. Also, group stability and perpetuation ($\beta=0.087$) had a significant indirect effect on commitment to the group.

Etiology of dropout from the group ($\beta=0.220$), satisfaction with membership in the group ($\beta=0.312$) and commitment to the group ($\beta=0.334$) had a significant direct effect on group loyalty. Also, etiology of dropout from the group ($\beta=0.176$) and satisfaction with membership in the group ($\beta=0.485$) had a significant effect on commitment to the group. Etiology of dropout from the group ($\beta=0.256$) had a significant direct effect on satisfaction with membership in the group. Moreover, etiology of dropout from the group ($\beta=0.180$) and satisfaction with membership in the group ($\beta=0.162$) had a significant indirect effect on group loyalty. Also, etiology of dropout from the group ($\beta=0.124$) had a significant indirect effect on commitment to the group.

Conclusion

The results of this research showed that active participation in DAVAM groups is affected by psychological, interpersonal and organizational factors. When volunteers perceive a strong sense of in-group identity in these groups, they may show higher levels of commitment, satisfaction, and loyalty. If there are tensions or negative interactions with other volunteer groups or organizations (conflicts of interest with organizations operating in parallel with the DAVAM groups), it may affect the commitment and satisfaction of volunteers. On the other hand, effective leadership that strengthens the out-group identity can minimize the internal conflicts of the volunteers and lead to a positive impact on their commitment and satisfaction.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines

In this study, all ethical principles were observed. Since no experiments on animal or human samples were conducted, no ethical code was obtained.

Funding

This article was extracted from a research project funded by the Tehran Disaster Mitigation and Management Organization (TDMMO) and the Tehran Urban Research and Planning Center (TURPC), and implemented by the Research Institute for Humanities and Social Studies of ACECR.

Authors' contributions

The authors contributed equally to preparing this paper.

Conflicts of interest

The authors declared no conflict of interest.

Acknowledgments

The authors would like to thank the Tehran Disaster Mitigation and Management Organization (TDMMO), Tehran Urban Research and Planning Center (TURPC), and the Research Institute for Humanities and Social Studies of ACECR for their support and cooperation.

مقاله پژوهشی

آسیب‌شناسی عملکرد گروه‌های دوام (داوطلب واکنش اضطراری محله) در شهر تهران

*سعید کبیری^۱، جواد مداحی^۲، موسی عنبری^۳، حسین حیدری^۴، علی نصیری^۵، امین نظری^۶، شاهین مظفری^۷، امیر رنگین‌کمان^۸

۱. گروه جامعه‌شناسی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی جهاد دانشگاهی، تهران، ایران.

۲. گروه مطالعات خانواده، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی جهاد دانشگاهی، تهران، ایران.

۳. گروه توسعه اجتماعی، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

۴. گروه سلامت در حوادث، بلایا و پدافند غیرعامل، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج)، تهران، ایران.

۵. مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران، تهران، ایران.

۶. سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران، تهران، ایران.

Use your device to scan
and read the article online

Citation Kabiri, A., Maddahi, J., Anbari, M., Heidari, H., Nasiri, A., & Nazari, A., (2024). [The Factors Affecting of The Performance of Neighborhood Emergency Response Volunteers (Davam Groups) in Tehran, Iran (Persian)]. *Disaster Prevention and Management Knowledge*, 14(3):258-273. <https://doi.org/10.32598/DMKP.14.3.855.1>

doi <https://doi.org/10.32598/DMKP.14.3.855.1>

چکیده

زمینه و هدف: جهان ما با بحران‌های طبیعی مکرر و متنوع دست‌وپنجه نرم می‌کند. مشارکت فعال شهروندان در مدیریت و کاهش این بحران‌ها به یک روند قابل توجه و بی‌بدیل در امر مدیریت بحران تبدیل شده است. مردم به‌عنوان بخش پویای نظام مدیریت بحران، همواره نقش اساسی در به‌کارگیری منابع، پیشگیری و کاهش اثرات، مقابله و بازسازی پس از بحران دارند. گروه‌های واکنش اضطراری محله (گروه‌های دوام) یکی از راهکارهای حساس‌سازی و تقویت ظرفیت‌های فرهنگ خودمادادی و دگرامدادی شهروندان، مدیریت بحران اجتماع‌محور و مشارکت‌جویانه در سطح محلات است. هدف این پژوهش آسیب‌شناسی عملکرد این گروه‌ها در شهر تهران است.

روش: روش پژوهش توصیفی همبستگی (کمی-پیمایش) و جامعه آماری داوطلبین گروه‌های دوام در مناطق ۲۲ گانه شهر تهران هستند. روش نمونه‌گیری در دسترس و حجم برابر با ۳۲۸ نفر است. ابزار تحقیق نیز پرسش‌نامه محقق‌ساخته است که از طریق مصاحبه‌های عمیق با اعضای گروه دوام و مدیران این گروه‌ها با تأکید بر جنبه‌های مختلف عملکردی گروه دوام تدوین شده است.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد پایدارسازی و ماندگاری اعضای گروه‌های دوام ($\beta=0/376$)، رضایتمندی از عضویت در گروه دوام ($\beta=0/226$) و تعهد به گروه دوام ($\beta=0/214$) تأثیر معنی‌داری بر وفاداری به گروه دوام دارند. همچنین پایدارسازی و ماندگاری اعضای گروه‌های دوام ($\beta=0/623$) و رضایتمندی از عضویت در گروه دوام ($\beta=0/137$) تأثیر معنی‌داری بر تعهد به گروه دوام دارند. در بعدی دیگر پایدارسازی و ماندگاری اعضای گروه‌های دوام ($\beta=0/630$) تأثیر معنی‌داری بر رضایتمندی از عضویت در گروه دوام دارد. در مسیر غیرمستقیم نیز پایدارسازی و ماندگاری اعضای گروه‌های دوام ($\beta=0/295$) و رضایتمندی از عضویت در گروه دوام ($\beta=0/029$) تأثیر معنادار و غیرمستقیم بر وفاداری به گروه دوام دارند. همچنین پایدارسازی و ماندگاری اعضای گروه‌های دوام ($\beta=0/087$) تأثیر معنادار و غیرمستقیم بر تعهد به گروه دوام دارد. آسیب‌شناسی ریزش اعضا ($\beta=0/220$)، رضایتمندی از عضویت در گروه دوام ($\beta=0/312$) و تعهد به گروه دوام ($\beta=0/334$) تأثیر معنی‌داری بر وفاداری به گروه دوام دارند. همچنین آسیب‌شناسی ریزش اعضا ($\beta=0/176$) و رضایتمندی از عضویت در گروه دوام ($\beta=0/485$) تأثیر معنی‌داری بر تعهد به گروه دوام دارند. در بعدی دیگر آسیب‌شناسی ریزش اعضا ($\beta=0/256$) تأثیر معنی‌داری بر رضایتمندی از عضویت در گروه دوام دارد. در مسیر غیرمستقیم نیز آسیب‌شناسی ریزش اعضا ($\beta=0/180$) و رضایتمندی از عضویت در گروه دوام ($\beta=0/162$) تأثیر معنادار و غیرمستقیم بر وفاداری به گروه دوام دارند. همچنین آسیب‌شناسی ریزش اعضا ($\beta=0/124$) تأثیر معنادار و غیرمستقیم بر تعهد به گروه دوام دارد.

نتیجه‌گیری: اهداف مشترک، ارزش‌ها و احساس تعلق به گروه به ارتقای انسجام گروه کمک می‌کند؛ داوطلبان با ادراک اینکه فعالیت‌های داوطلبانه آن‌ها به ارتقاء هویت گروه دوام می‌انجامد، تعهد، رضایتمندی و وفاداری بیشتری را تجربه می‌کنند.

کلیدواژه‌ها: گروه دوام، آسیب‌شناسی ریزش اعضا، پایدارسازی و ماندگاری، سازمان پیشگیری و مدیریت بحران، تهران

اطلاعات مقاله:

تاریخ دریافت: ۰۱ خرداد ۱۴۰۳

تاریخ پذیرش: ۲۷ شهریور ۱۴۰۳

تاریخ انتشار: ۱۰ مهر ۱۴۰۳

* نویسنده مسئول:

دکتر سعید کبیری

نشانی: تهران، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی جهاد دانشگاهی، گروه جامعه‌شناسی.

تلفن: ۳۱۲۷۷۳۴ (۹۹۰) +۹۸

پست الکترونیکی: S.kabiri89@gmail.com

Copyright © 2024 The Author(s) by "authors retain the copyright and full publishing rights"

This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC-BY-NC: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/legalcode.en>), which permits use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited and is not used for commercial purposes.

مقدمه

ضروری است. چراکه «فراوانی اعضا» و «کیفیت مشارکت داوطلبانه» در مدیریت بحران‌های شهری همواره تغییرات قابل توجهی را تجربه کرده است و روند گذشته بیانگر کاهش اقدامات داوطلبانه منسجم در سطح محله از سبک «مشارکت داوطلبانه طولانی مدت و با تعهد بالا» به سمت «سبک‌های متنوع، روان و اپیزودیک داوطلبانه» بوده است (استرند، ۲۰۱۹).

در دنیای امروز مدیریت بحران در فضای شهری از جمله مسائلی است که لازم است در فرایند برنامه‌ریزی شهری بدان توجه شود (کارتون و همکاران، ۲۰۲۱). این رخدادهای پیش‌بینی نشده با ایجاد نگرانی نسبت به نحوه تعامل سازمان‌ها، انجمن‌ها و شهروندان، آن‌ها را به تکاپو برای حل این معضلات وادار کرده‌اند. راه‌حل‌های مقابله با این مشکلات مستلزم تغییر نگرش و مشارکت دادن انجمن‌ها و گروه‌های دوام محله‌ای در مدیریت بحران‌های شهری است (لاچویکز و دونای، ۲۰۲۱). یکی از مهم‌ترین اولویت‌ها همواره استفاده از مشارکت شهروندان و به‌طور خاص تشکیل گروه‌های دوام (داوطلب واکنش اضطراری محله) بوده است (استرند، ۲۰۱۹).

از منظری دیگر، بررسی نقش گروه‌های دوام و داوطلب واکنش اضطراری محله، در کلان‌شهرها بیش از شهرهای کوچک اهمیت دارد. در شهرهای کوچک، مردم به‌راحتی به شناخت نیازهای فوری محله دست می‌یابند، منافع مشارکت را به‌سرعت مشاهده می‌کنند و در نتیجه موفقیت گروه‌های دوام و داوطلب واکنش اضطراری محله، راحت‌تر و در دسترس‌تر می‌نماید. در مقابل در شهرهای بزرگی مثل تهران، جلب مشارکت گروه‌های مختلف، به‌ویژه در بسترهای از قبل آماده‌نشده، همواره میسر نبوده است و از چالش‌های دائمی گروه‌های دوام و داوطلب واکنش اضطراری محله به حساب می‌آید. علاوه‌براین، تهران شهری با مشکلات بسیار متعدد و بحران‌های متعدد زیستی و اجتماعی است که رفع این مشکلات و چالش‌های مرتبط با آن از عهده سازمان‌های رسمی به‌تنهایی و بدون مشارکت گروه‌های دوام و داوطلب واکنش اضطراری محله برنمی‌آید. تحقیقات صورت گرفته در کشور حاکی از آن است که اقدامات داوطلبانه شهروندان در مدیریت بحران‌های شهری در سال‌های اخیر بیشتر معطوف به بحث توانمندسازی، آمادگی و آموزش بوده است؛ درحالی که یکی از اهداف اصلی چنین گروه‌هایی پیشگیری، مقابله، بازتوانی و همچنین توسعه ظرفیت‌های بالقوه‌شان است (رزاقی و خاچکی، ۱۳۹۷؛ حبیب پور و کاری، ۱۳۹۸).

بنابراین ارزیابی عملکرد گروه‌های دوام و داوطلب واکنش اضطراری محله یکی از چالش‌های حوزه مدیریت بحران شهری است. شناسایی نقاط قوت و ضعف گروه‌های دوام و داوطلب واکنش اضطراری محله از این منظر به ایجاد الگو و روش‌های پایداری مشارکت این گروه‌ها و اثربخشی آن‌ها در بخش آمادگی و مقابله سنجیده و ظرفیت‌های بالقوه این گروه‌ها در بخش‌های

جهان ما با بحران‌های طبیعی مکرر و متنوع دست‌وپنجه نرم می‌کند. مشارکت فعال شهروندان در مدیریت و کاهش این بحران‌ها به یک روند قابل توجه و بی‌بدیل در امر مدیریت بحران تبدیل شده است. این افزایش مشارکت مدنی نشان‌دهنده تغییر الگو در واکنش به بحران‌هاست و این موضوع را برجسته می‌کند که قدرت جمعی اجتماعات محلی نقش مهمی در ایجاد انعطاف‌پذیری و تاب‌آوری در مدیریت مؤثر بحران طبیعی دارد. از اقدامات خودجوش مردمی گرفته تا تلاش‌های داوطلبانه در مقیاس بزرگ، شهروندان برای مقابله با چالش‌های چندوجهی برآمده از بحران‌های طبیعی همواره پیش‌قدم بوده‌اند. این پدیده روبه‌رشد بر ماهیت در حال تحول مدیریت بحران تأکید می‌کند و بر نیاز به رویکردهای مشترک و جامعه‌محور تأکید دارد. این مقدمه زمینه را برای بررسی دقیق‌تر انگیزه‌ها و نظریه‌هایی فراهم می‌کند که زیربنای مشارکت داوطلبانه شهروندان در مدیریت بحران‌های طبیعی است. پدیده مشارکت داوطلبانه در بحران‌های اجتماعی و شهری^۱ در دهه ۱۹۵۰ مورد توجه اندیشمندان بوده است (بلینا، ۲۰۱۸؛ کندی و همکاران، ۲۰۱۷). گروه‌های داوطلب واکنش اضطراری محله نه‌تنها برای نهادهای مدیریت بحران شهری پربازده هستند، بلکه موضوع موردعلاقه در سیاست مدیریت بحران^۲ محسوب می‌شوند (نیسن، ۲۰۲۱).

مقامات دولتی تأکید می‌کنند همه شهروندان باید میزان تأثیرگذاری بحران‌های شهری بر اجتماعات محلی را شناخته و با الگوهای مقابله کارآمد با شرایط دشوار پس از حادثه آشنا شوند. تحقیقات نشان داده‌اند پدیده مدیریت بحران یک «چرخش مشارکتی»^۳ را تجربه کرده است (یانگ، ۲۰۲۱). این الگو نه‌تنها ناگزیری توسعه گروه‌های دوام و داوطلب واکنش اضطراری محله را برجسته می‌سازد، بلکه ادغام بهتر این گروه‌ها در یک تلاش جمعی همه‌جانبه را در نظر دارد (اسپیر و همکاران، ۲۰۲۰). برخی از محققان با اتخاذ رویکردی انتقادی‌تر، شهروندان را اولین پاسخ‌دهندگان واقعی بحران‌های شهری می‌دانند. ازاین‌رو هنگامی که یک بحران شهری رخ می‌دهد، واکنش فوری اغلب توسط اعضای خانواده، همسایگان یا سازمان‌های داوطلب محله انجام می‌شود (میائو و همکاران، ۲۰۲۱). تشکیل و توسعه چنین گروه‌های داوطلبی در واکنش به رویدادهای شهری، نقش مکمل و کاربردی در مدیریت جامع بحران دارد (گوریای و همکاران، ۲۰۱۸).

چالش دیگری که گروه‌های داوطلب بحران‌های شهری با آن مواجه هستند، مسئله عدم همگونی اعضای آن است. بنابراین درک تنوع مشارکت داوطلبانه برای برنامه‌ریزی بهتر چنین گروه‌هایی

1. Crisis volunteerism
2. Crisis management policy
3. Participatory turn

پیشگیری، مقابله و بازتوانی منجر می‌شود. این پژوهش می‌کوشد عملکرد گروه‌های دوام و داوطلب واکنش اضطراری محله در شهر تهران را ارزیابی کند و الگو و پیشنهادهای کاربردی برای تقویت، توانمندسازی و نحوه ادغام آن‌ها در برنامه‌های مدیریت بحران شهرداری تهران پیشنهاد کند.

پیشینه پژوهش

جامعه‌شناسی بحران و مطالعات انجام گرفته در حوزه سوانح و بحران‌های طبیعی، به‌خصوص در کشور ایران محدود هستند. بیشتر تحقیقات موجود در حوزه ارزیابی عملکرد سمن‌ها، نهادهای غیرانتفاعی و طرق تهییج شهروندان به مشارکت در فعالیت‌های داوطلبانه مدیریت شهری مطعوف بوده است و این در حالی است که مطالعه آسیب‌شناختی عملکرد گروه‌های داوطلب اضطرار شهری (گروه‌های دوام) در شهر تهران باتوجه‌به سابقه و اهمیت مشارکت در مدیریت بحران شهر تهران مورد غفلت قرار گرفته است. در این بخش مقاله سعی شده است باتوجه‌به هدف اصلی این تحقیق، یعنی آسیب‌شناسی عملکرد گروه‌های دوام، پژوهش‌هایی ارائه شود که نگاهی آسیب‌شناسانه به موضوع عملکرد سمن‌ها، نهادهای غیرانتفاعی و طرق تهییج شهروندان به مشارکت در فعالیت‌های داوطلبانه مدیریت شهری داشته‌اند.

کلاته ساداتی و فلک‌الدین (۱۴۰۰) در پژوهش خود نشان دادند مشارکت‌کنندگان بر لزوم نقش تسهیل‌کنندگی سیاست‌گذاران اجتماعی برای مشارکت هرچه بیشتر شهروندان و گروه‌های دانشجویی در بحران‌ها تأکید داشته‌اند. ۴ مضمون بر ساخت‌شده تحت عنوان بی‌طرفی، نهادسازی انتخابی علمی، گفت‌وگو و مدارا، جامعه‌پذیری نوع‌دوستی و مسئولیت به‌عنوان راهکارهای پیشنهادی مطرح شده است. الگوی چارچوب ما نشان می‌دهد نوعی واگرایی بین سپهر فرهنگی و سپهر سیاسی در اقدامات انسان‌دوستانه بحران وجود دارد. **حبیب‌پور کتابی و جعفری (۱۳۹۹)**

در پژوهش خود نشان دادند سمن‌های مدیریت بحران در شهر تهران عملکرد ضعیف در این عرصه دارند. این سمن‌ها جایگاهی در سیاست‌گذاری بحران ندارند و تا حد زیادی به مؤسساتی با ماهیت خیریه‌ای و آموزشی تقلیل یافته‌اند. دلایل این ناکامی را می‌توان با استناد به مقولاتی چون فقدان نیروهای متخصص، نیت انتفاع‌گرایانه مدیران و اعضای این سازمان‌ها، فقدان چشم‌انداز و برنامه کلان و راهبردی مشخص در زمینه مدیریت بحران، تعدد سازمان‌های متولی غیرتخصصی در حوزه بحران، وابستگی به دولت، بی‌اعتمادی دولت به آن‌ها، فقدان شبکه منسجم و در نتیجه جزیره‌ای عمل کردن و نهادینه نشدن مفهوم بحران و سانه توضیح داد.

همچنین **حجیم زاده و همکاران (۱۴۰۱)** در پژوهش به این نتیجه رسیدند که سازمان‌های مردم‌نهاد در شهر تهران عمدتاً در ابعاد اجتماعی و زیست‌محیطی نقش بیشتر و در زمینه ابعاد اقتصادی و نهادی نقش کمتری در قالب ارتباط واسطه‌ای بین مدیریت شهری و شهروندان ایفا کرده‌اند. سمن‌ها باتوجه‌به اینکه با شهروندان به‌طور مستقیم در ارتباط هستند، می‌توانند مسائل و واقعیت‌های شهری را به‌درستی به نظام مدیریت شهری انعکاس دهند. **طالب‌پور و همکاران (۱۳۹۸)** پژوهشی را با هدف بررسی نقش مدیریت یکپارچه شهری در بهبود مدیریت بحران و افزایش کیفیت خدمات عمومی به شهروندان (مطالعه موردی: استان تهران) به انجام رساندند. نتایج تحقیق با استفاده از رگرسیون چندمتغیره نشان داد متغیرهای مدیریت یکپارچه شهری بر آمادگی مدیریت بحران، سرعت ارائه خدمات، کیفیت ارائه خدمات، هماهنگی بین‌بخشی، برنامه‌ریزی مناسب و تأمین الزامات موردنیاز در شرایط بحران تأثیرگذارند.

طیبنیا و همکاران (۱۳۹۷)، در پژوهشی با عنوان «بررسی عوامل مؤثر بر مشارکت زنان در فعالیت‌های داوطلبانه خیرخواهانه» نشان دادند عواملی همچون عواطف، خانواده، تربیت، آموزش، سن، سواد، حقوق اقتصادی زن مسلمان و فاکتورهای مذهبی بر این فعالیت‌ها مؤثر است. **سردارنیا و یوسفی (۱۳۹۵)** در پژوهشی با عنوان «سنجش رابطه اعتماد و عضویت در انجمن‌های داوطلبانه با فرهنگ سیاسی دانشجویان: مطالعه موردی، دانشجویان دانشگاه شیراز» نشان دادند دانشجویانی که سطح و میزان سرمایه اجتماعی آنان بالاتر باشد به‌مراتب بیشتر از دیگران به فرهنگ سیاسی مدنی و دموکراتیک گرایش پیدا می‌کنند و از فرهنگ سیاسی سنتی فاصله می‌گیرند.

مطهری و رفیعیان (۱۳۹۵) در پژوهشی به دنبال تبیین مدلی به‌منظور ارتقای مدیریت خطر بحران با رویکرد اجتماع‌محور در شهر تهران بودند. نتایج پژوهش نشان می‌دهد میان میزان سرمایه اجتماعی مرتبط با بحران در سطوح چهارگانه اجتماع محلی و مؤلفه‌های مدیریت خطرپذیری بحران در سطوح مختلف رابطه معنی‌داری وجود دارد. در بخش پیشینه خارجی نیز **کلویتها (۲۰۲۱)** در بررسی نقش سمن‌ها در ارتقای توانمندسازی برای توسعه پایدار جامعه تلاش کرد سهم راهبرد و برنامه آن‌ها را در توسعه پایدار جامعه نشان دهد. از نظر او سمن‌ها از طریق سرمایه‌گذاری کوچک، ظرفیت‌سازی و خوداتکایی سبب توسعه پایدار اجتماعی می‌شوند و از طریق اعتبارات خرد به اعضای جامعه برای دسترسی به مشاغل، درآمدزایی و بهبود وضعیت اقتصادی یاری می‌رسانند. همچنین سمن‌ها با توسعه ظرفیت‌های جامعه مانند مهارت‌ها، توانایی‌ها، دانش و دارایی‌ها و ایجاد انگیزه، جامعه را به مشارکت در این پروژه‌ها برای بهبود کیفیت زندگی تشویق می‌کنند.

یافت. از سوی دیگر، نظریه هویت اجتماعی به زیربناهای روان‌شناختی پویایی گروه می‌پردازد و بر این نکته تأکید می‌کند که چگونه افراد از همذات‌پنداری خود با یک جامعه یا ارزش‌های مشترک انگیزه می‌گیرند. در نهایت، تئوری بسیج منابع بینش‌هایی را در مورد بسیج منابع در مواقع بحران، از جمله زمان، مهارت‌ها و تخصص، برای مشارکت مدنی در طول بحران‌های طبیعی ارائه می‌دهد. با ترکیب این نظریه‌ها، این مقاله به دنبال کشف شبکه پیچیده عوامل انگیزشی است که شهروندان را به مشارکت فعال در مدیریت داوطلبانه بحران‌های طبیعی سوق می‌دهد و به انعطاف‌پذیری اجتماعات داوطلب محلی همچون گروه دوام کمک می‌کند.

نظریه هویت اجتماعی که توسط هنری تاجفل و جان ترنر^۸ در دهه ۱۹۷۰ توسعه یافت، بر این موضوع تمرکز دارد که چگونه افراد خود و دیگران را در گروه‌های اجتماعی متمایز دسته‌بندی می‌کنند و چگونه این عضویت‌های گروهی بر رفتار و روابط بین گروهی تأثیر می‌گذارد (ون کیمپربرگ و همکاران، ۲۰۲۲). این تئوری معتقد است افراد بخشی از هویت و عزت نفس خود را از عضویت در گروه‌های خودی به دست می‌آورند که منجر به وفاداری درون گروهی می‌شود. در نظریه هویت اجتماعی این‌گونه بحث می‌شود که افراد خود و دیگران را بر اساس ویژگی‌های مشترک مرتبط به گروه‌های اجتماعی دسته‌بندی می‌کنند (لیزیو ویلسون و همکاران، ۲۰۲۲). افراد حس خود و عزت نفس را از عضویت در گروه خود می‌گیرند. گروه‌هایی که افراد به آن‌ها تعلق دارند به هویت اجتماعی آن‌ها کمک می‌کنند و این هویت اغلب با مقایسه مثبت درون گروهی با گروه‌های بیرونی تقویت می‌شود. تئوری هویت اجتماعی پیش‌بینی می‌کند که افراد تمایل دارند نسبت به اعضای گروه خود (داخل گروه) در مقایسه با اعضای گروه‌های دیگر (برون گروه) وفاداری مثبت نشان دهند (موریس و وب، ۲۰۲۲). نظریه سرمایه اجتماعی بر ارزشی که شبکه‌ها و روابط اجتماعی برای افراد و جوامع به ارمغان می‌آورد تمرکز دارد. این نظریه بر ارتباطات اجتماعی، اعتماد و هنجارهای مشترک در تسهیل همکاری و دستیابی به اهداف جمعی تأکید می‌کند.

روش

باتوجه به هدف پژوهش حاضر مبنی بر آسیب‌شناسی گروه‌های دوام (داوطلب واکنش اضطراری محله)، روش پژوهش حاضر توصیفی-همبستگی است. همچنین نتایج این پژوهش می‌تواند اطلاعات ارزشمندی را در اختیار سازمان مدیریت بحران شهر تهران قرار داده و در راستای عملکرد بهتر گروه‌های دوام مورد استفاده قرار گیرد. از این رو پژوهش حاضر به لحاظ هدف بنیادی است و در بعدی دیگر به دلیل اینکه داده‌های این پژوهش با استفاده از تکنیک پرسش‌نامه جمع‌آوری شده‌اند، از این منظر

وادیون (۲۰۲۰) در پژوهش با عنوان «نقش سمن‌ها در حفاظت از محیط زیست و توسعه» می‌نویسد: این سازمان‌ها نقش مهمی در حفاظت از محیط زیست، منابع طبیعی و توسعه دارند. علاوه بر این او معتقد است همکاری دولت، سمن‌ها و مردم، نیاز حتمی است. از نظر او سمن‌ها بر مسائل محیط‌زیست نظارت می‌کنند و در ایجاد هم‌گرایی جمعی، مشارکت سازمان‌یافته و هماهنگی بین‌بخشی برای حفاظت از محیط‌زیست و تحقق توسعه پایدار نقش دارند.

بهات‌اچارجی (۲۰۱۹) در پژوهشی با عنوان «نقش گروه‌های داوطلب مردمی در حفاظت از محیط‌زیست، آسام هند»، نقش مهم این سازمان‌ها در حفاظت از تنوع زیستی، کاهش آلودگی و ارتقای معیشت پایدار افرادی را نشان داد که در مجاورت طبیعت زندگی می‌کنند. همچنین مداخله سمن‌ها ابتدا، آموزش و ایجاد انگیزه برای خودداری از تخریب و حفاظت و در ادامه، مداخله در سیاست‌گذاری‌های دولت برای گرفتن تصمیم‌های صحیح برای حفاظت از محیط‌زیست و راهاندازی تظاهرات، اعتراض و انتقاد نسبت به هرگونه سهل‌انگاری مقامات دولتی در تخریب محیط زیست بوده است.

جمع‌بندی از پژوهش‌های صورت گرفته در حوزه مورد مطالعه حاکی از آن است که پیشینه‌های مرتبط با موضوع پژوهش، به‌ویژه در زمینه مدیریت بحران شهری بسیار اندک بوده و در حوزه آسیب‌شناسی عملکرد گروه‌های داوطلب شهری با نقصان همراه بوده است.

چارچوب نظری

در حوزه جامعه‌شناسی بحران و همچنین مشارکت داوطلبانه شهروندان در مدیریت بحران‌های طبیعی نظریه‌ها و چارچوب‌های تئوریک متنوعی وجود دارد و درک انگیزه‌های مشارکت داوطلبانه شهروندان در مدیریت بحران‌های طبیعی، یک تلاش چندوجهی است که بر چارچوب‌های نظری مختلفی تکیه می‌کند که در این تحقیق ۴ نظریه انتظار - ارزش^۴، تبادل اجتماعی^۵، نظریه هویت اجتماعی^۶ و سرمایه اجتماعی^۷ مورد استفاده قرار گرفته است. به‌طور خلاصه، نظریه انتظار - ارزش بر اهمیت درک شهروندان از مشارکت خود به‌عنوان کنشگری معنادار و تأثیرگذار تأکید می‌کند. در تکمیل این دیدگاه، نظریه تبادل اجتماعی پیشنهاد می‌کند که افراد زمانی که منافع متقابل را در کنش‌های جمعی همچون فعالیت‌های داوطلبانه مدیریت بحران شهری با مزایایی مانند تأیید اجتماعی، شبکه‌سازی یا احساس تعلق پیش‌بینی می‌کنند، مشارکت آن‌ها در چنین فعالیت‌هایی افزایش خواهد

4. The Expectancy-Value Theory

5. Social exchange theory

6. Social Identity Theory

7. Social Capital theory

8. Henri Tajfel and John Turner

شاخص‌های گرایش به مرکز و پراکندگی نشان داد میانگین بعد لزوم شناخت گروه‌های دوام، ۱۳/۵۸؛ تبلیغات رسانه‌ای و بصری، ۱۸/۹۹؛ ابعاد نمادین و هویتی، ۱۱/۲۹؛ آگاهی‌رسانی‌های عمومی و جمعی، ۸/۶۶؛ آگاهی‌سازی از کاربردهای فراوان عضویت در گروه‌های دوام، ۱۰/۷۳؛ نقش مهم مسئولین گروه‌های دوام در جذب، ۷/۹۵؛ ارائه تسهیلات و خدمات شهری، رفاهی، ۷/۹۰؛ عدم تعامل شهرداری‌ها و سراهای محله با مجموعه گروه دوام مناطق، ۱۱/۲۶؛ خدمات رفاهی، انگیزشی، ۱۱/۰۹؛ آموزش ماندگار و مستمر، ۲۴/۰۴؛ برنامه‌ها و اهداف آموزشی، ۱۰/۶۷؛ نقدپذیری و ارتباط مستمر با اعضا، ۱۵/۷۲؛ مسائل مالی و بیمه‌ای، ۲۴/۶۱؛ کمبود امکانات خانه‌های دوام و خرابی تجهیزات، ۸/۵۳؛ لغو برنامه‌ها و نقص در اجرای برنامه‌های آموزشی، ۸/۰۹؛ تعهد به گروه دوام، ۷/۹۶؛ رضایتمندی از عضویت در گروه دوام، ۱۷/۰۷ و وفاداری به گروه دوام ۱۳/۱۳ گزارش شده است.

ابزار گردآوری داده‌ها مقیاس‌های محقق‌ساخته‌ای است که از طریق روش تحقیق کیفی و مصاحبه با اعضا و مسئولین گروه‌های دوام در شهر تهران طراحی شد. پرسش‌نامه موردبحث در سه بعد به آسیب‌شناسی گروه‌های دوام پرداخته است. در بخش اول روش‌های جذب اعضای گروه‌های دوام و همچنین

در زمره تحقیقات میدانی است. نمونه آماری پژوهش حاضر را کلیه داوطلبین گروه‌های دوام در ۲۲ منطقه شهر تهران تشکیل می‌دهند. روش نمونه‌گیری در این تحقیق در دسترس بود. با استفاده از نرم‌افزار جی‌پاور^۹ تعداد ۳۲۸ نفر ارزیابی شده‌اند که بر مبنای ضریب تأثیر ۰/۱۵ درصد، خطای نمونه‌گیری درجه دوم ۰/۰۱ و تعداد متغیرهای پیش‌بین (۱۷ متغیر مستقل) محاسبه شده است. با توجه به ریزش احتمالی پاسخگویان، محقق با افزایش ۲۰ درصد حجم نمونه اولیه و توزیع ۳۹۵ پرسش‌نامه و کنار گذاشتن داده‌های مخدوش، ۳۸۰ پرسش‌نامه را برای تجزیه و تحلیل استفاده کرد.

نگاهی کلی به مشخصات جمعیت‌شناختی پاسخگویان (اعضای داوطلب گروه دوام شهری) گواه این مدعا است که بیشتر مشارکت‌کنندگان را زنان، افراد با سطح تحصیلات دیپلم، در بازه سنی ۳۰ الی ۵۰ سال و از طبقه اقتصادی و اجتماعی پایین جامعه تشکیل می‌دهند. در **جدول شماره ۱** مشخصات جمعیت‌شناختی پاسخگویان ارائه شده است.

9. G*power

جدول ۱. خلاصه ویژگی‌های جمعیت‌شناختی پاسخ‌گویان

ویژگی‌های جمعیت‌شناختی	گروه	تعداد (درصد)
جنسیت	زن	۲۸۴ (۷۴/۵)
	مرد	۹۷ (۲۵/۵)
سطح تحصیلات	دیپلم و پایین‌تر	۱۸۴ (۴۸/۳)
	کاردانی	۸۵ (۲۲/۳)
	کارشناسی	۹۹ (۲۶)
	کارشناسی ارشد	۵ (۱/۳)
	دکتری	۸ (۲/۱)
سن	بین ۲۱ الی ۳۰ سال	۶۹ (۱۸/۱)
	بین ۳۱ الی ۴۰ سال	۱۱۱ (۲۹/۱)
	بین ۴۱ الی ۵۰ سال	۱۵۴ (۴۰/۴)
	بیشتر از ۵۰ سال	۴۷ (۱۲/۳)
سطح درآمد پاسخ‌گویان	پایین	۱۰۰ (۲۶/۲)
	متوسط رو به پایین	۱۱۸ (۳۱)
	متوسط	۱۱۴ (۲۹/۹)
	متوسط رو به بالا	۳۱ (۸/۱)
	بالا	۱۸ (۴/۷)

جدول ۲. روایی و پایایی ابزار تحقیق

متغیرها	ابعاد مورد بررسی	تحلیل عاملی تأییدی		روایی هم‌گرا	روایی واگرا	آلفای کرونباخ	پایایی ترکیبی
		کمینه	بیشینه				
روش‌های جذب اعضای گروه‌های دوام	لزوم شناخت گروه‌های دوام	۰/۷۸	۰/۸۶	۰/۶۷۲	۰/۳۶۳ > ۰/۶۷۲	۰/۹۰۸	۰/۹۱۱
	تبلیغات رسانه‌ای و بصری	۰/۷۲	۰/۸۶	۰/۵۹۴	۰/۳۶۰ > ۰/۵۹۴	۰/۸۸۹	۰/۹۱۱
	ابعاد نمادین و هویتی	۰/۷۹	۰/۸۹	۰/۶۹۱	۰/۳۱۴ > ۰/۶۹۱	۰/۸۸۷	۰/۸۹۹
	آگاهی‌رسانی‌های عمومی و جمعی	۰/۸۲	۰/۹۱	۰/۷۵۵	۰/۲۸۲ > ۰/۷۵۵	۰/۸۸۹	۰/۹۰۲
	آگاهی‌سازی از کاربردهای فراوان عضویت در گروه‌های دوام	۰/۸۰	۰/۸۶	۰/۸۹۲	۰/۶۷۴ > ۰/۸۹۲	۰/۷۶۹	۰/۸۹۲
	نقش مهم مسئولین گروه‌های دوام در جذب	۰/۷۸	۰/۸۶	۰/۶۸۳	۰/۳۶۰ > ۰/۶۸۳	۰/۸۵۶	۰/۸۶۶
	ارائه تسهیلات و خدمات شهری، رفاهی	۰/۷۶	۰/۸۸	۰/۶۶۳	۰/۳۶۳ > ۰/۶۶۳	۰/۸۴۹	۰/۸۵۴
نقد به دوگانگی‌های سازمانی و شهرداری‌ها	عدم تعامل شهرداری‌ها و سراهای محله با مجموعه گروه دوام مناطق	۰/۷۸	۰/۸۵	۰/۷۰۴	۰/۵۱۵ > ۰/۷۰۴	۰/۹۳۱	۰/۹۳۴
	خدمات رفاهی، انگیزشی	۰/۶۲	۰/۸۵	۰/۵۷۰	۰/۲۹۵ > ۰/۵۷۰	۰/۸۳۸	۰/۸۴۰
	آموزش ماندگار و مستمر	۰/۶۴	۰/۸۷	۰/۶۱۷	۰/۳۸۶ > ۰/۶۱۷	۰/۸۳۷	۰/۸۶۴
	برنامه‌ها و اهداف آموزشی	۰/۷۵	۰/۸۶	۰/۶۵۸	۰/۲۹۴ > ۰/۶۵۸	۰/۹۴۱	۰/۶۵۸
پایدارسازی و ماندگاری اعضای گروه‌های دوام	نقدپذیری و ارتباط مستمر با اعضا	۰/۴۱	۰/۸۶	۰/۶۷۷	۰/۳۸۶ > ۰/۶۷۷	۰/۸۹۵	۰/۸۹۳
	مسائل مالی و بیمه‌ای	۰/۷۳	۰/۸۴	۰/۶۵۶	۰/۵۶۶ > ۰/۶۵۶	۰/۹۲۴	۰/۹۳۸
	کمبود امکانات خانه‌های دوام و خرابی تجهیزات	۰/۸۰	۰/۹۰	۰/۷۳۳	۰/۵۶۶ > ۰/۷۳۳	۰/۸۸۶	۰/۸۹۱
آسیب‌شناسی ریزش اعضا	لغو برنامه‌ها و نقص در اجرای برنامه‌های آموزشی	۰/۸۱	۰/۹۳	۰/۷۴۶	۰/۴۹۷ > ۰/۷۴۶	۰/۸۹۶	۰/۸۹۸
	تعهد به گروه دوام	۰/۷۹	۰/۹۰	۰/۷۳۸	۰/۳۵۳ > ۰/۷۳۸	۰/۷۴۸	۰/۹۴۴
کیفیت ارتباط با دوام	رضایتمندی از عضویت در گروه دوام	۰/۷۷	۰/۸۸	۰/۶۸۶	۰/۵۱۵ > ۰/۶۸۶	۰/۸۶۱	۰/۸۶۷
	وفاداری به گروه دوام	۰/۷۳	۰/۸۸	۰/۶۹۷	۰/۳۶۴ > ۰/۶۹۷	۰/۹۱۴	۰/۹۱۴

رضایتمندی از عضویت در گروه دوام و وفاداری به گروه دوام) پرداخته‌اند. به‌منظور بررسی روایی ابزار تحقیق در این پژوهش در وهله اول از معیار روایی صوری استفاده شد و در مرحله بعد تحلیل عاملی تأییدی^{۱۱}، روایی هم‌گرا^{۱۲} و روایی واگرا^{۱۳} برای سنجش میزان اعتبار (روایی) مورد استفاده قرار گرفت و نتایج از لحاظ آماری تأیید شدند. در بعدی دیگر بحث پایایی^{۱۴} ابزار

عملکرد سازمانی و تعامل با سازمان‌ها و نهادهای بیرونی مورد آسیب‌شناسی قرار گرفته است (لزوم شناخت گروه‌های دوام، تبلیغات رسانه‌ای و بصری، ابعاد نمادین و هویتی، آگاهی‌رسانی عمومی و جمعی، آگاهی‌سازی از کاربردهای فراوان عضویت در گروه دوام، نقش مسئولین گروه دوام در جذب نیرو و ارائه تسهیلات و خدمات شهری و رفاهی و تعامل شهرداری‌ها و سراهای محله با مجموعه گروه دوام مناطق). در بخش دوم روش‌های جذب اعضای گروه‌های دوام و فرایند ریزش اعضا مورد سنجش قرار گرفته است (ارائه خدمات رفاهی و انگیزشی، آموزش ماندگار و مستمر، لزوم بازنگری در برنامه‌ها و اهداف آموزشی، نقدپذیری مسئولین مرتبط و مسائل مالی و بیمه، کمبود امکانات و خرابی تجهیزات و نقص در اجرای برنامه‌های آموزشی). در بخش سوم محققین به سنجش سازه کیفیت ارتباط دوام (تعهد به گروه دوام،

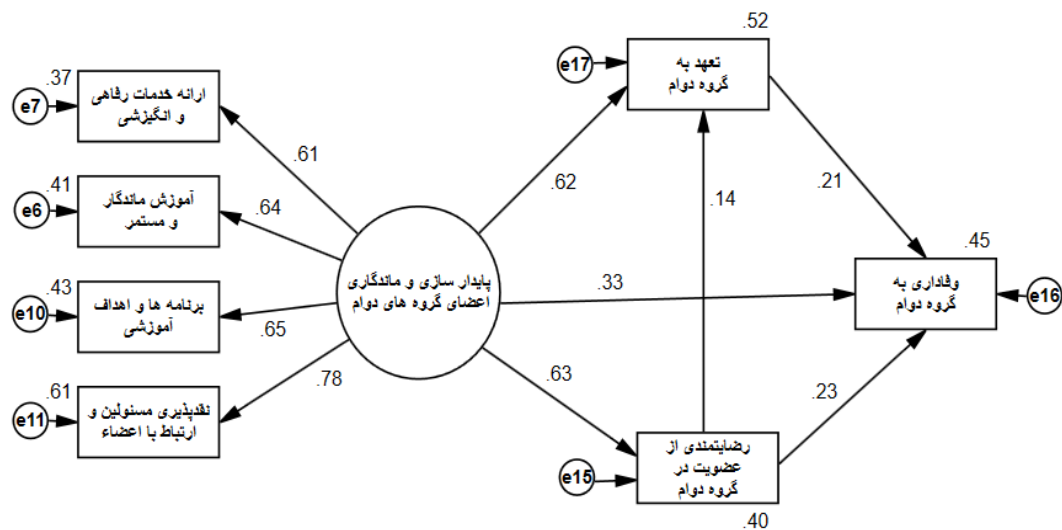
10. Validity

11. Confirmatory Factor Analysis

12. Convergent Validity

13. Divergent Validity

14. Reliability

ضرایب برازش مدل: شاخص نیکویی برازش (GFI): 0.988؛ شاخص نیکویی برازش اصلاح شده (AGFI): 0.968؛ شاخص برازش هنجار شده (NFI): 0.983؛ شاخص برازش تطبیقی (CFI): 0.994؛ شاخص برازش افزایشی (IFI): 0.994؛ ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA): 0.037؛ کای اسکور بهنجار شده (CMIN/df): 1.516.

تصویر ۱. مدل معادلات ساختاری تأثیر پایداری سازی و ماندگاری اعضای گروه های دوام بر کیفیت ارتباط اعضای دوام

در گروه های دوام، عملکرد سازمان ضعیف تر از حوزه های دیگر مورد بررسی بوده است (جدول شماره ۳).

تحقیق نیز براساس ۲ آماره آلفای کرونباخ^{۱۵} و پایایی ترکیبی^{۱۶} مورد تأیید قرار گرفتند (جدول شماره ۲).

همان طور که در تصویر شماره ۱ ملاحظه می شود، متغیر مکنون پایداری سازی و ماندگاری اعضای گروه های دوام متشکل از ۴ مؤلفه ارائه خدمات رفاهی و انگیزشی، آموزش ماندگار و مستمر، برنامه ها و اهداف آموزشی و نقدپذیری مسئولین و ارتباط با اعضا، سطوح کیفیت ارتباط اعضای گروه های دوام را تحت تأثیر قرار داده است. به عبارتی دیگر، متغیر پایداری سازی و ماندگاری اعضای گروه های دوام تأثیر معنی داری بر رضایتمندی از عضویت در گروه های دوام، تعهد به گروه دوام و همچنین وفاداری به گروه دوام دارد. از سویی دیگر، این متغیر با تأثیرگذاری مستقیم بر رضایتمندی از عضویت در گروه دوام و تعهد به گروه دوام به صورت غیرمستقیم نیز سطوح وفاداری به گروه دوام را تحت تأثیر قرار می دهد. در مجموع سه متغیر پایداری سازی و ماندگاری اعضای گروه های دوام، رضایتمندی از عضویت در گروه دوام و تعهد به گروه دوام قادرند ۴۵ درصد از تغییرات وفاداری به گروه های دوام را تبیین کنند. پایداری سازی و ماندگاری اعضای گروه های دوام و رضایتمندی از عضویت در گروه دوام قادرند ۵۲ درصد از تغییرات تعهد به گروه دوام را پیش بینی کنند و در آخر پایداری سازی و ماندگاری اعضای گروه های دوام قادر است ۴۰ درصد از واریانس رضایتمندی از عضویت در گروه دوام را تبیین کند.

همان طور که خلاصه ضرایب گزارش شده (ضرایب مستقیم) مدل نشان می دهد، پایداری سازی و ماندگاری اعضای گروه های دوام ($\beta = 0.326$)، رضایتمندی از عضویت در گروه دوام

همچنین بحث توزیع نرمال داده ها نیز براساس ضریب کشیدگی و چولگی و همچنین شاخص کشیدگی چندمتغیره مردیا^{۱۷} مورد تأیید قرار گرفت. به منظور بررسی سؤالات پژوهش و آزمون مسیرهای مستقیم و غیرمستقیم از نرم افزارهای SPSS نسخه ۲۷ استفاده شد و برای مدل یابی معادلات ساختاری از نرم افزار Amos نسخه ۲۴ استفاده شده است.

یافته ها

در این بخش، به منظور آسیب شناسی عملکرد گروه های دوام از آزمون فریدمن و تی تک نمونه ای استفاده شده است. در وهله اول، عملکرد گروه های دوام در حوزه های مختلف با استفاده از آزمون فریدمن رتبه بندی شد و در مرحله بعد میانگین گزارش شده در نمونه (میانگین نمرات به دست آمده) با میانگین جامعه مقایسه می شود.

در حیطه تبلیغات رسانه ای و بصری (میانگین رتبه ای: ۴/۷۱)، عملکرد مسئولین در جذب اعضا (میانگین رتبه ای: ۴/۶۱)، هویت و ابعاد نمادین گروه های دوام (میانگین رتبه ای: ۴/۵۲) عملکردی بهتر از سایر حوزه ها داشته و در حیطه های ارائه تسهیلات (میانگین رتبه ای: ۴/۳۸)، لزوم شناخت گروه های دوام (میانگین رتبه ای: ۴/۳۸) و آگاه سازی نسبت به مزایای متنوع عضویت

15. Cronbach's Alpha

16. Composite Reliability

17. Mardia's coefficient multivariate kurtosis

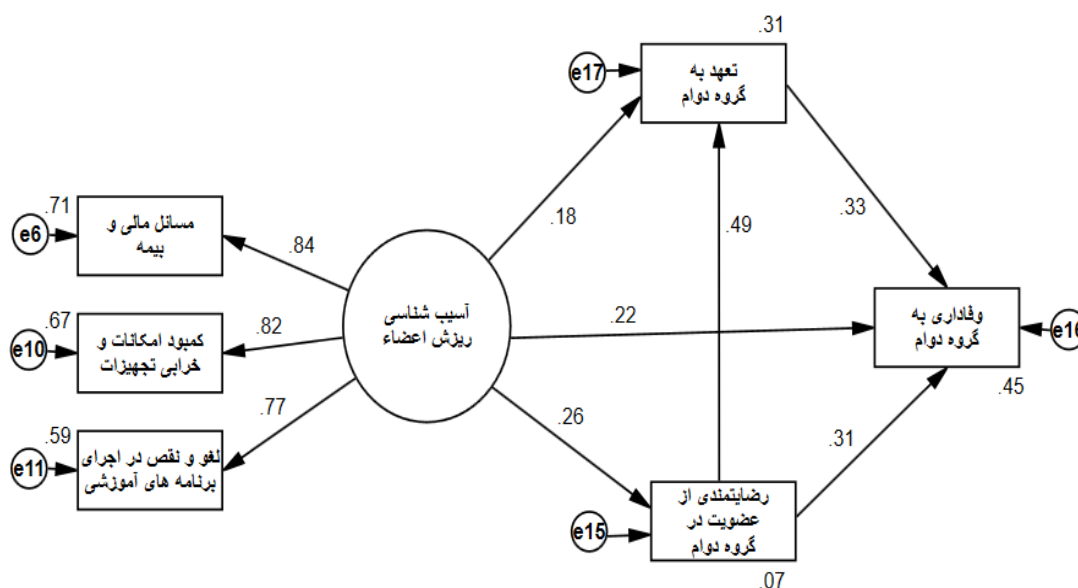
جدول ۳. آزمون رتبه‌ای عملکرد گروه‌های دوام

متغیر	میانگین خام	میانگین رتبه‌ای	ضریب آزمون	سطح معنی‌داری
لزوم شناخت گروه‌های دوام	۱۳/۵۸	۴/۳۸		
تبلیغات رسانه‌ای و بصری	۱۸/۹۹	۴/۷۱		
هویت و ابعاد نمادین گروه‌های دوام	۱۱/۲۹	۴/۵۲		
آگاهی‌رسانی عمومی و جمعی	۸/۶۶	۴/۴۷	۱۴۶۹/۶۶۹	۰/۰۰۰
آگاه‌سازی نسبت به مزایای متنوع عضویت در گروه‌های دوام	۱۰/۷۳	۴/۴۵		
عملکرد مسئولین گروه‌های دوام در جذب اعضا	۷/۹۵	۴/۶۱		
ارائه تسهیلات و خدمات شهری، رفاهی	۷/۹۰	۴/۳۸		
تعامل شهرداری‌ها و سراهای محله با مجموعه گروه دوام مناطق	۱۵/۷۲	۴/۴۸		

گروه‌های دوام ($\beta=0/087$) تأثیر معنادار و غیرمستقیم بر تعهد به گروه دوام دارد (جدول شماره ۴).

همان‌طور که در تصویر شماره ۲ ملاحظه می‌شود، متغیر مکنون آسیب‌شناسی ریزش اعضا، متشکل از ۳ مؤلفه ارائه مسائل مالی و بیمه، کمبود امکانات و خرابی تجهیزات و لغو و نقص در اجرای برنامه‌های آموزشی، سطوح کیفیت ارتباط اعضای گروه‌های دوام را تحت تأثیر قرار داده است. به عبارتی دیگر، متغیر آسیب‌شناسی ریزش اعضا، تأثیر معنی‌داری بر رضایتمندی از عضویت در گروه‌های دوام، تعهد به گروه دوام و

($\beta=0/226$)، تعهد به گروه دوام ($\beta=0/214$) تأثیر معنی‌داری بر وفاداری به گروه دوام دارند. همچنین پایدارسازی و ماندگاری اعضای گروه‌های دوام ($\beta=0/623$) و رضایتمندی از عضویت در گروه دوام ($\beta=0/137$) تأثیر معنی‌داری بر تعهد به گروه دوام دارند. در بعدی دیگر پایدارسازی و ماندگاری اعضای گروه‌های دوام ($\beta=0/630$) تأثیر معنی‌داری بر رضایتمندی از عضویت در گروه دوام دارد. در مسیر غیرمستقیم نیز پایدارسازی و ماندگاری اعضای گروه‌های دوام ($\beta=0/295$) و رضایتمندی از عضویت در گروه دوام ($\beta=0/029$) تأثیر معنادار و غیرمستقیم بر وفاداری به گروه دوام دارند. همچنین پایدارسازی و ماندگاری اعضای

ضرایب برازش مدل: شاخص نیکویی برازش (GFI): ۰/۹۹۱؛ شاخص نیکویی برازش اصلاح شده (AGFI): ۰/۹۶۹؛ شاخص برازش هنجار شده (NFI): ۰/۹۸۸؛ شاخص برازش تطبیقی (CFI): ۰/۹۹۵؛ شاخص برازش افزایشی (IFI): ۰/۹۹۵؛ ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA): ۰/۰۴۳؛ کای اسکور بهنجار شده (CMIN/df): ۱/۷۱۰.

تصویر ۲. مدل معادلات ساختاری تأثیر آسیب‌شناسی ریزش اعضا بر کیفیت ارتباط اعضای دوام

جدول ۴. ضرایب مدل معادلات ساختاری تأثیر پایداری سازی و ماندگاری اعضای گروه‌های دوام بر کیفیت ارتباط اعضا

متغیر	ضرایب مستقیم			ضرایب غیرمستقیم		ضریب تعیین مدل
	نسبت بحرانی ***	ضریب غیراستاندارد	ضریب بتا	ضریب غیراستاندارد	ضریب بتا	
پایداری سازی اعضای گروه‌های دوام	→	وفاداری به گروه دوام	۳/۹۰۴	۰/۵۹۱	۰/۳۲۶**	۰/۲۹۵**
رضایتمندی از عضویت در گروه دوام	→	وفاداری به گروه دوام	۴/۱۶۵	۰/۳۶۶	۰/۲۲۶**	۰/۴۵
تعهد به گروه دوام	→	وفاداری به گروه دوام	۳/۷۳۲	۰/۱۶۱	۰/۲۱۴**	-
پایداری سازی اعضای گروه‌های دوام	→	تعهد به گروه دوام	۵/۵۸۵	۰/۶۸۵	۰/۶۲۳**	۰/۰۸۷*
رضایتمندی از عضویت در گروه دوام	→	تعهد به گروه دوام	۲/۳۰۰	۰/۱۰۱	۰/۱۳۷*	-
پایداری سازی اعضای گروه‌های دوام	→	رضایتمندی از عضویت در گروه دوام	۹/۵۱۷	۱/۱۰۲	۰/۶۳۰**	-

* معنی داری در سطح ۰/۰۵ است.

*** معنی داری در سطح ۰/۰۱ است.

Critical Ratio***

رضایتمندی از عضویت در گروه دوام ($\beta=0/312$) و تعهد به گروه دوام ($\beta=0/337$) تأثیر معنی داری بر وفاداری به گروه دوام دارند. همچنین آسیب‌شناسی ریزش اعضا ($\beta=0/176$) و رضایتمندی از عضویت در گروه دوام ($\beta=0/485$) تأثیر معنی داری بر تعهد به گروه دوام دارند. در بعدی دیگر آسیب‌شناسی ریزش اعضا ($\beta=0/256$) ($\beta=0/256$) تأثیر معنی داری بر رضایتمندی از عضویت در گروه دوام دارد. در مسیر غیرمستقیم نیز آسیب‌شناسی ریزش اعضا ($\beta=0/180$) و رضایتمندی از عضویت در گروه دوام ($\beta=0/162$) تأثیر معنادار و غیرمستقیم بر وفاداری به گروه دوام دارند. همچنین آسیب‌شناسی ریزش اعضا ($\beta=0/124$) تأثیر معنادار و غیرمستقیم بر تعهد به گروه دوام دارد (جدول شماره ۵).

همچنین وفاداری به گروه دوام دارد. از سویی دیگر، این متغیر با تأثیرگذاری مستقیم بر رضایتمندی از عضویت در گروه دوام و تعهد به گروه دوام، به صورت غیرمستقیم نیز سطوح وفاداری به گروه دوام را تحت تأثیر قرار می‌دهد. در مجموع ۳ آسیب‌شناسی ریزش اعضا، رضایتمندی از عضویت در گروه دوام و تعهد به گروه دوام قادرند ۴۵ درصد از تغییرات وفاداری به گروه‌های دوام را تبیین کنند. آسیب‌شناسی ریزش اعضا و رضایتمندی از عضویت در گروه دوام قادرند ۳۱ درصد از تغییرات تعهد به گروه دوام را پیش‌بینی کنند و در آخر آسیب‌شناسی ریزش اعضا قادر است ۷ درصد از واریانس رضایتمندی از عضویت در گروه دوام را تبیین کند.

همان‌طور که خلاصه ضرایب گزارش شده (ضرایب مستقیم) مدل نشان می‌دهد، آسیب‌شناسی ریزش اعضا ($\beta=0/220$),

جدول ۵. ضرایب مدل معادلات ساختاری تأثیر آسیب‌شناسی ریزش اعضا بر کیفیت ارتباط اعضا

متغیر	ضرایب مستقیم			ضرایب غیرمستقیم		ضریب تعیین مدل
	نسبت بحرانی ***	ضریب غیراستاندارد	ضریب بتا	ضریب غیراستاندارد	ضریب بتا	
آسیب‌شناسی ریزش اعضا	→	وفاداری به گروه دوام	۴/۸۸۸	۰/۱۷۲	۰/۲۲۰	۰/۱۸۰
رضایتمندی از عضویت در گروه دوام	→	وفاداری به گروه دوام	۶/۸۲۶	۰/۵۰۴	۰/۳۱۲	۰/۴۵
تعهد به گروه دوام	→	وفاداری به گروه دوام	۷/۱۹۱	۰/۲۵۱	۰/۳۳۷	-
آسیب‌شناسی ریزش اعضا	→	تعهد به گروه دوام	۳/۶۳۸	۰/۱۸۴	۰/۱۷۶	۰/۱۲۴
رضایتمندی از عضویت در گروه دوام	→	تعهد به گروه دوام	۱۰/۸۹۷	۱/۰۴۲	۰/۴۸۵	-
آسیب‌شناسی ریزش اعضا	→	رضایتمندی از عضویت در گروه دوام	۴/۶۸۴	۰/۱۲۴	۰/۲۵۶	-

بحث

در آن انتظارات، اعمال و رفتارها تنظیم و هدایت می‌شود (به نقل از میکویچ، ۲۰۲۱). پاورز و وبستر (۲۰۲۳) معتقدند همکاری و مشارکت در کلیه سطوح جامعه از تبعات اعتماد به یکدیگر است و خود، تقویت‌کننده اعتماد به دیگران است. بدین معنا، مشارکت شهروندان در فعالیت‌های اجتماعی و داوطلبانه همچون عضویت در گروه‌های دوام شهری نیازمند وجود سطح مطلوبی از اعتماد در جامعه است. یکی از مهم‌ترین عواملی که زمینه‌ساز مشارکت داوطلبانه افراد در گروه‌های دوام است، داشتن انگیزه است. جایی که انگیزه‌های قوی وجود دارند حتی روش‌های فاقد کارایی هم به‌طور مؤثری مشارکت در فعالیت‌های مختلف داوطلبانه و اجتماعی را تضمین می‌کنند. در نتیجه یکی از مهم‌ترین انگیزه‌های درونی افراد برای تهیه مشارکت در گروه‌های دوام را می‌بایست وجود سطح مناسبی از اعتماد اجتماعی و به‌خصوص اعتماد نهادی دانست.

اعتماد نهادی نقش مهمی در تشویق مشارکت داوطلبانه در برنامه‌های مدیریت بحران ایفا می‌کند. هنگامی که شهروندان به نهادهای مسئول مدیریت بحران اعتماد می‌کنند، احتمال بیشتری دارد که فعالانه در تلاش‌های حیطه آمادگی، واکنش و ریکاوری شرکت کنند. سازمان‌هایی که آشکارا اطلاعات مربوط به برنامه‌ها، اقدامات و نتایج مدیریت بحران خود را به اشتراک می‌گذارند، احتمالاً اعتماد عمومی را جلب می‌کنند. اگر سازمان‌های دخیل در مدیریت بحران شهری، در مدیریت بحران‌های قبلی شایستگی خود را نشان داده باشند، احتمال بیشتری وجود دارد که شهروندان به توانایی‌های خود ایمان داشته و با رغبت در تلاش‌های آتی سازمان در مسیر تحقق اهداف گروه دوام مشارکت کنند. اعتماد به گروه دوام، افراد و اجتماعات محلی را قادر می‌کند تا در خودایمن‌سازی خانوار نقشی فعال داشته باشند.

نظریه سرمایه اجتماعی نیز بینش‌های ارزشمندی را در مورد پویایی روابط و شبکه‌های اجتماعی ارائه می‌دهد و بر نقش ارتباطات اجتماعی در تقویت تاب‌آوری و مشارکت مدنی در طرح‌های گروه دوام تأکید می‌کند (خدیرو، ۲۰۲۰). در زمینه مدیریت بحران، این تئوری قادر است تمایل افراد به مشارکت داوطلبانه در برنامه‌هایی که برای آمادگی جامعه، واکنش و ریکاوری طراحی شده‌اند را تبیین کند. نظریه سرمایه اجتماعی بیان می‌کند که قدرت شبکه‌های اجتماعی و روابط درون یک جامعه به بهزیستی کلی آن جامعه کمک می‌کند. در مدیریت بحران‌های طبیعی، افرادی که روابط اجتماعی قوی دارند، تمایل بیشتری به مشارکت داوطلبانه نیز خواهند داشت. این شبکه‌ها به‌عنوان کانال‌هایی برای انتشار اطلاعات، حمایت متقابل و تلاش‌های مشترک در مواقع اضطراری عمل می‌کنند. اعتماد عنصر اصلی تئوری سرمایه اجتماعی است. از دیدگاه تئوری سرمایه اجتماعی، اجتماعات با سرمایه اجتماعی بالا در مواجهه با چالش‌ها تاب‌آوری بیشتری از خود نشان می‌دهند. این تاب‌آوری محصول اقدامات مشترک، بسیج بهینه منابع محلی و حمایت جمعی است.

نتایج این تحقیق نشان داد مشارکت افراد داوطلب در گروه دوام و عضویت فعال در گروه‌های دوام محصول جنبه‌های روان‌شناختی، بین‌فردی و سازمانی است. افراد زمانی که احساس قوی هویت درون‌گروهی در گروه دوام را درک می‌کنند، ممکن است متعهدتر شوند و رضایت بیشتری را نیز تجربه کنند. این انسجام می‌تواند ناشی از اهداف مشترک، ارزش‌ها و احساس تعلق به گروه باشد. داوطلبان از این منظر ممکن است با ادراک اینکه فعالیت‌های داوطلبانه آن‌ها به ارتقای هویت گروه دوام می‌انجامد سطوح تعهد و رضایتمندی و وفاداری بیشتری را تجربه کنند. در این مسیر، اگر تنش‌ها یا تعاملات منفی با سایر گروه‌ها یا سازمان‌های داوطلب (برون‌گروه‌ها) وجود داشته باشد (تعارض منافع موجود با سازمان‌هایی که به‌صورت موازی با گروه دوام در حال فعالیت هستند)، ممکن است بر تعهد و رضایت داوطلبان تأثیر بگذارد.

مطابق با انگاره‌های تئوری هویت اجتماعی، روابط بین‌گروهی مثبت یعنی روابط سازنده با سایر نهادها و سازمان‌هایی که به‌صورت موازی با گروه دوام در حال فعالیت هستند، می‌تواند به یک تجربه داوطلبانه رضایتمندی همراه با تعهد و وفاداری بینجامد. از سویی دیگر، رهبری مؤثر که هویت درون‌گروهی قوام‌یافته را تقویت می‌کند، تعارضات درون‌سازمانی داوطلبان را به حداقل می‌رساند و می‌تواند بر تعهد و رضایت داوطلبان تأثیر مثبت بگذارد. گروه دوام از این منظر می‌تواند تعهد داوطلبان را با تقویت حس هویت درون‌گروهی تقویت کند. حس درون‌گروهی نیرومند را می‌توان از طریق فعالیت‌هایی همچون تیم‌سازی، ارزش‌های مشترک و تأکید بر اهداف جمعی سازمان به دست آورد. نتایج این تحقیق نشان داد اعضای گروه دوام ارتباط چندان مطلوبی با مدیریت سازمان ندارند، بسیاری از اعضا نسبت به تعارض منافع با سازمان‌های موازی شکایت داشته و نبود راهکارهای اجرایی در حوزه برن‌سازی از سطوح هویت‌یابی درون‌گروهی نیرومند در بین اعضای گروه دوام کاسته است. ترویج روابط و ارتباطات بین‌گروهی مثبت می‌تواند به یک تجربه داوطلبانه مثبت‌تر و رضایت‌بخش‌تر کمک کند. بدین معنا، گروه‌های دوام مناطق مختلف شهر تهران می‌توانند با تأکید بر اهداف مشترک، ایجاد حس مشترک و ایجاد هویت گروهی مثبت و فراگیر بر تعهد و وفاداری اعضای خود تأثیر مثبت بگذارند.

وجود اعتماد و مشارکت داوطلبانه در گروه دوام بر شکل‌گیری تعاملات و تداوم آن امری ضروری است. لومان در تبیین انگیزه شهروندان در مشارکت در فعالیت‌های اجتماعی به‌صورت داوطلبانه ضمن تأکید بر مفهوم اعتماد استدلال می‌کند که کارکرد اعتماد در نظام اجتماعی، این است که عدم تعین اجتماعی را کاهش دهد و به این ترتیب باعث افزایش قابلیت پیش‌بینی رفتارها شود. اعتماد، درواقع یک نوع مکانیسم اجتماعی است که

تشکر و قدردانی

نگارندگان مقاله از مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران، سازمان پیشگیری و مدیریت بحران تهران و پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی جهاد دانشگاهی که در اجرای این مطالعه همراهی کردند، تشکر و قدردانی می‌کنند.

مشارکت داوطلبانه در برنامه‌های مدیریت بحران در قالب گروه دوام به تاب‌آوری اجتماعی کمک می‌کند. در نتیجه داوطلبین و شهروندان از قدرت تعاملات سازنده بیشتری برخوردار هستند و منابع و مهارت‌های متنوع را برای مقابله با پیامدهای فوری و بلندمدت بحران بسیج خواهند کرد. در بعدی دیگر، سرمایه اجتماعی توسعه هنجارهایی را تشویق می‌کند که تعامل و همکاری را ترویج خواهد داد. این هنجارها رفتار را در یک اجتماع محلی به سمت مدیریت درست بحران هدایت می‌کنند. افرادی که تحت تأثیر هنجارهای رفتار متقابل قرار می‌گیرند، تمایل بیشتری به مشارکت داوطلبانه در مدیریت بحران دارند. سرمایه اجتماعی قوی نه تنها تاب‌آوری اجتماعی را افزایش می‌دهد، بلکه احساس مسئولیت مشترک را تقویت می‌کند که افراد را تشویق می‌کند تا فعالانه در بهزیستی جامعه خود در مواقع بحران مشارکت کنند.

نتیجه‌گیری

مشارکت افراد داوطلب محصول جنبه‌های روان‌شناختی، بین فردی و سازمانی است. اهداف مشترک، ارزش‌ها و احساس تعلق به گروه به ارتقای انسجام گروه کمک می‌کند. داوطلبان با ادراک اینکه فعالیت‌های داوطلبانه آن‌ها به ارتقاء هویت گروه دوام می‌انجامد، تعهد، رضایت‌مندی و وفاداری بیشتری را تجربه می‌کنند. رهبری مؤثر هویت درون‌گروهی را تقویت و تعارضات درون‌سازمانی داوطلبان را به حداقل رسانده و بر تعهد و رضایت داوطلبان تأثیر مثبت می‌گذارد.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

این مقاله نمونه‌های انسانی و حیوانی نداشته است. براین اساس نیاز به کد اخلاق نبود و تمام قوانین اخلاق در پژوهش رعایت شده است.

حامی مالی

این مقاله برگرفته از طرح پژوهشی است که توسط «سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران» و «مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران» تأمین اعتبار و توسط «پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی جهاد دانشگاهی» اجرا شده است.

مشارکت‌نویسندگان

تمام نویسندگان در آماده‌سازی این مقاله مشارکت داشتند.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان، این مقاله تعارض منافع ندارد.

References

- Belina, A. (2018). Crisis of volunteerism?: The analysis of the causes of volunteers resigning from volunteering. *Zeszyty Naukowe Towarzystwa Doktorantów Uniwersytetu Jagiellońskiego. Nauki Społeczne*, 20(1), 1-13. [\[Link\]](#)
- Bhattacharjee, M. (2019). NGOs and environment protection in assam. *Journal of Humanities and Social Science*, 18(6), 68-76. [\[DOI:10.9790/0837-1866876\]](#)
- Carlton, S., Nissen, S., & Wong, J. H. (2022). A crisis volunteer 'sleep-cell': An emergent, extending and expanding disaster response organisation. *Journal of Contingencies and Crisis Management*, 30(4), 391-400. [\[DOI:10.1111/1468-5973.12381\]](#)
- Guribye, E., & Mydland, T. S. (2018). Escape to the island: International volunteer engagement on Lesbos during the refugee crisis. *Journal of Civil Society*, 14(4), 346-363. [\[DOI:10.1080/17448689.2018.1518774\]](#)
- Habibpour Gatabi, K., & Jafari, B. (2020). [Situation of Non-Governmental Organizations in Tehran's Crisis Management (Persian)]. *Journal of Iranian Social Studies*, 13(2), 29-54. [\[DOI:10.22034/jss.2019.43299\]](#)
- Kalateh Sadati, A., & Falakodin, Z. (2021). [Policy-Making and promotion of humanitarian action in crises; study of student groups being active in the COVID 19 Pandemic (Persian)]. *Two Quarterly Journal of Contemporary Sociological Research*, 10(18), 147-174. [\[Link\]](#)
- Kavitha, K. (2017). The role of NGOs in promoting empowerment for sustainable community development. *International Journal of Academic Research*, 4(9), 75-78. [\[Link\]](#)
- Kende, A., Lantos, N. A., Belinszky, A., Csaba, S., & Lukács, Z. A. (2017). The politicized motivations of volunteers in the refugee crisis: Intergroup helping as the means to achieve social change. *Journal of Social and Political Psychology*, 5(1), 260-281. [\[DOI:10.5964/jssp.v5i1.642\]](#)
- Khedir, H. H. (2020). *Social capital, civic engagement and democratization in Kurdistan*. Berlin: Springer. [\[DOI:10.1007/978-3-030-42144-1\]](#)
- Lachowicz, K., & Donaghey, J. (2022). Mutual aid versus volunteerism: Autonomous PPE production in the Covid-19 pandemic crisis. *Capital & Class*, 46(3), 427-447. [\[DOI:10.1177/03098168211057686\]](#)
- Lizzio-Wilson, M., Mirnajafi, Z., & Louis, W. R. (2022). Who we are and who we choose to help (or not): An introduction to social identity theory. In M.A. Yerkes, & M. Bal (Eds.), *Solidarity and Social Justice in Contemporary Societies*. Cham: Palgrave Macmillan. [\[DOI:10.1007/978-3-030-93795-9_2\]](#)
- Miao, Q., Schwarz, S., & Schwarz, G. (2021). Responding to COVID-19: Community volunteerism and coproduction in China. *World Development*, 137, 105128. [\[DOI:10.1016/j.worlddev.2020.105128\]](#)
- Mikiewicz, P. (2021). Social capital and education-An attempt to synthesize conceptualization arising from various theoretical origins. *Cogent Education*, 8(1), 1907956. [\[DOI:10.1080/2331186X.2021.1907956\]](#)
- Morris, D., & Webb, E. (2022). Social identity theories. In J. Harvey, & D. Ambrose (Eds.), *Social psychology in forensic practice*. London: Routledge. [\[DOI:10.4324/9781315560243-3\]](#)
- Motahari, Z. S., & Rafeian, M. (2017). [An explanation a model for enhancing disaster risk management by using community-based approach (CBDRM), case study: A local community in Tehran (Persian)]. *Armanshahr Architecture & Urban Development*, 9(17), 389-401. [\[Link\]](#)
- Nissen, S., Carlton, S., Wong, J. H., & Johnson, S. (2021). 'Spontaneous' volunteers? Factors enabling the Student Volunteer Army mobilisation following the Canterbury earthquakes, 2010-2011. *International Journal of Disaster Risk Reduction*, 53, 102008. [\[DOI:10.1016/j.ijdr.2020.102008\]](#)
- Powers, S., & Webster, N. (2023). A conceptual model of intergroup contact, social capital, and youth civic engagement for diverse democracy. *Local Development & Society*, 4(2), 271-288. [\[DOI:10.1080/26883597.2021.1953943\]](#)
- Rahimzadeh Sisibeig, S., Sheykh-Islami, A., & Zaker Haghighi, K. (2022). [Developing a model of participation of non-governmental organizations in the urban management system (case study: Tehran Metropolis) (Persian)]. *Geographical Researches*, 37(2), 241-251. [\[Link\]](#)
- Razeghi, N., & Lotfi Khachaki, B. (2018). [A sociological analysis on the survival challenges and sustainability of NGOs active in social problems: with an emphasis on their relationship with the state (Persian)]. *Sociology of Social Institutions*, 5(11), 97-128. [\[DOI:10.22080/ssi.2018.1910\]](#)
- Sadr Momtaz, N., Tabebi, S. J., & Mahmode, M. (2007). A comparative study in disaster planning in selected countries. *Tehran University Medical Journal*, 65(Suppl 1), 14-19. [\[Link\]](#)
- Sardaenia, K., & Yosefi, B. (2016). [Assessing the relationship between trust and membership in voluntary associations and political culture of university students: Case Study, Shiraz University (Persian)]. *Bi-Quarterly Political Knowledge*, 12(1), 5-26. [\[DOI:10.30497/pk.2016.1880\]](#)
- Spear, R., Erdi, G., Parker, M. A., & Anastasiadis, M. (2020). Innovations in citizen response to crises: Volunteerism & social mobilization during COVID-19. Interface. *A Journal for and about Social Movements*, 12(1), 383-391. [\[Link\]](#)
- Strandh, V. (2019). Crisis volunteerism is the new black?-Exploring the diversity of voluntary engagement in crisis management. *Risk, Hazards & Crisis in Public Policy*, 10(3), 311-331. [\[DOI:10.1002/rhc.3.12164\]](#)
- Talebpour, A., & Mojahedini, M. (2019). [The role of integrated urban management in improving crisis management and improving the quality of public services to citizens (case study: Tehran province) (Persian)]. *Quarterly Journal of Socio - Cultural Development Studies*, 7(4), 67-92. [\[Link\]](#)
- Taybni, M., & Rabbani Esfahani, H. (2018). [Examining factors influencing women's participation in voluntary philanthropic activities (Persian)]. *Islamic social studies*, 24(117), 135-158. [\[Link\]](#)
- van Knippenberg, D. (2023). Developing the social identity theory of leadership: Leader agency in leader group prototypicality. *Social and Personality Psychology Compass*, 17(4), e12739. [\[DOI:10.1111/spc3.12739\]](#)
- Yang, Z. (2021). Understanding spontaneous volunteering in crisis: Towards a needs-based approach of explanation. *The Social Science Journal*, 1-11. [\[Link\]](#)

This Page Intentionally Left Blank